

staltninger til at genrejse Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Siden Alberti-Katastrofen og den deraf følgende Lukning af Den sjællandske Bondestands Sparekasse indtraf, er der af den sjællandske Befolkning udfoldet en stor Energi for at genrejse Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Og det er ikke saa underligt, thi Den sjællandske Bondestands Sparekasse er snart en gammel Institution, en meget vidt forgrenet Institution og en Institution, der til Tider har været af stor Betydning for at hævde den sjællandske Bondestands Uafhængighed og Selvstændighed baade i økonomisk og politisk Henseende. Det er, som sagt, derfor ikke underligt, at denne Sparekasse omfattes med særlig Interesse af den sjællandske Bondestand og af den sjællandske Befolkning i det hele, og hvis denne Sparekasse skulde gaa fallit, vilde det være noget af en Landsulykke, thi baade direkte og indirekte vilde det gribe forstyrrende ind i vide Kredse af Befolkningen, og det vilde paa en meget uheldig Maade paavirke hele den økonomiske Tilstand i vort Land.

I Betragtning heraf har det for Ministeriet staaet som et naturligt Krav, at Statskassen inødekom Bestræbelserne fra den sjællandske Bondestand for at genrejse Sparekassen, og ligesom Staten og de københavnske Banker stod sammen for at afbøde den truende Fare og Ulykke, der trak op ved de københavnske Bankers Fallit, saaledes har det været Ministeriets Ønske, at de københavnske Banker og Statskassen ogsaa i dette Tilfælde skulde staa Side om Side for at afbøde Følgerne af det, der her er sket. Det er da mig en Glæde at meddele, at det til en vis Grad er lykkedes at formaa de 5 københavnske store Banker til at yde et Bidrag til Genrejsningen af Den sjællandske Bondestands Sparekasse derved, at de 5 københavnske Banker stille hver 1 Mill. Kr. til Raadighed, naar Sparekassen kan genaabnes, og paa Vilkaar, at disse 5 Mill. Kr. staa uopsigelige i 10 paa hinanden følgende Aar, og at deraf kun skal ydes en saa lav Rente som 3 pCt. aarlig. Ved den Rente-difference, der vil komme til Stede derved, at Den sjællandske Bondestands Sparekasse kan anvende disse 5 Mill. Kr. til en højere Rente, vil der efter den Beregning, jeg har ladet foretage, kunne paaregnes et Bidrag fra de 5 københavnske Banker til Den sjællandske Bondestands Sparekasse, der lavt regnet kan ansættes til 600,000 Kr.

Jeg forelagde i Slutningen af forrige Aar Forslag til den saakaldte Moratorie-

lov og fik Rigsdagens Sanktion til, at jeg maatte faa Tid til at foretage de nødvendige Undersøgelser, der skulde foretages for at se, om det overhovedet var muligt at træffe Foranstaltninger til Genrejsning af Den sjællandske Bondestands Sparekasse, og jeg saa heri et Bevis for, at Rigsdagen ønskede at yde sin Medvirken til om muligt at genrejse Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Det har ikke været noget let Arbejde at komme til Bunds i hele dette Forhold, thi de Traade, Alberti som Førmand for baade Sparekassen og Eksportforeningen har spundet i en Række af Aar, have vist sig at være ret indfiltrede, men saaledes som Sagen nu endelig foreligger oplyst for mig, er der Klarhed over, hvorledes det hele Forhold stiller sig økonomisk.

At der er gaaet en Del Tid længere, end jeg havde ønsket, har jeg ikke kunnet forhindre. Det har været nødvendigt for det første at komme til Klarhed over, om der i de Aktiver, der findes i Den sjællandske Bondestands Sparekasse, findes falske Panteobligationer. Det gør der imidlertid ikke, og det viser sig, at de Panter, der ere stillede til Sikkerhed for de ydede Laan, gennemgaaende ere solide. Det har dernæst været nødvendigt at foretage en indgaaende Undersøgelse og Opgørelse af Sparekassens samtlige Aktiver og Passiver. Det viser sig da, at der pr. 11. December 1908 var en Underbalance af 15,121,502 Kr. 49 Øre, men der findes i Behold en Reservefond paa 659,234 Kr. 20 Øre. Naar dette Beløb fradrages Underskuddet, bliver der endda et Underskud af 14,462,268 Kr. 29 Øre. Men endvidere vil det vise sig, at der bliver et Driftsunderskud for de Maaneder, der hengaa fra Sparekassens Lukning til den 1. April dette Aar, hvilket jeg anslaar til omtrent 200,000 Kr. Resultatet heraf vil altsaa være, at pr. 1. April d. A. vil der være et Nettounderskud af omtrent 14,700,000 Kr.

Spørgsmaalet er da, hvorledes man skal tilvejebringe Balance i dette Forhold, og det kan kun ske derved, at Sparekassens Indskyderne maa afskrive en Del af deres Tilgodehavende. Der indestaar en Indlaanskapital paa 36,098,859 Kr. 59 Øre, og jeg foreslaar da, at dette Indskudsbeløb nedskrives med 25 pCt., hvilket vil beløbe sig til 9,024,715 Kr. Dernæst maa Den sjællandske Bondestands Sparekasses gamle Garanter alle indbetale den Garantikapital, de indestaa for. Denne Kapital udgør ca. 1,800,000 Kr. Men da jeg gaar ud fra, at noget af denne Kapital er uerhol-